

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. gruodžio 22 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Astos Adamonytės-Šipkauskienės, Jūratės Gaidytės-Lavrinovič (pirmininkaujanti ir pranešėja) ir Inos Kirkutienės, dalyvaujant pareiškėjos atstovui Aurimui Drižiui, atsakovės atstovei Alionai Gaidarovič,

viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrino administracinę bylą pagal pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Grėsmės nacionaliniam saugumui“ skundą atsakovei Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybai, trečiajam suinteresuotam asmeniui uždarajai akcinei bendrovei „CSC Telekom“ dėl sprendimo panaikinimo.

Teismas

n u s t a t ė :

Pareiškėja UAB „Grėsmės nacionaliniam saugumui“ su skundu (patikslintu skundu) kreipėsi į teismą ir prašo panaikinti Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos (toliau – Tarnyba) 2022-03-18 sprendimą Nr. 288 „Dėl neskelbtinos informacijos“, taip pat atlyginti bylinėjimosi išlaidas.

Teismas atkreipia dėmesį, kad pareiškėja 2022-03-28 Vilniaus apygardos administraciniam teismui pateikė skundą prašydama: 1) pripažinti neteisėtu atsakovės Tarnybos nurodymą telekomunikacijų bendrovėms apriboti prieigą prie www.laisvaslaikrastis.lt; 2) priteisti atsakovės padarytą žalą – 33 000 Eur arba po 3 000 Eur už kiekvieną dieną, kai dėl neteisėtų atsakovės veiksmų buvo uždarytas portalas.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2022-04-04 nutartimi nustatė pareiškėjui 14 dienų terminą nutartyje nustatytiems trūkumams pašalinti. Pareiškėja pateikė patikslintą skundą, kuriame prašė teismo panaikinti Tarnybos 2022-03-18 sprendimą Nr. 288 „Dėl neskelbtinos informacijos“. Teismas 2022-05-03 rezoliucija priėmė pareiškėjos patikslintą skundą. Patikslintame skunde pareiškėja reikalavimo dėl žalos atlyginimo nekėlė. Patikslintame skunde nurodė, kad dėl žalos atlyginimo kreipsis atskiru reikalavimu, todėl teismas dėl pirminiame skunde keliamo reikalavimo atlyginti žalą nepasisakys.

Pareiškėja nurodo, kad jau daugiau nei 20 metų leidžia leidinį „Laisvas laikraštis“ ir turinį talpina internetinėje svetainėje www.laisvaslaikrastis.lt. Leidinio turinys pasižymi kitokiu, kritiškesniu bei laisvu požiūriu į aktualias naujienas, kas atitinka laisvos spaudos principus. Bendrovė 2022-03-24 gavo trečiojo asmens UAB „CSC Telecom“ raštą, kuriame buvo nurodyta, jog dėl Tarnybos 2022-03-18 sprendimo Nr. 288, UAB „CSC Telecom“ turėjo panaikinti prieigą vartotojams prie žiniasklaidos priemonės www.laisvaslaikrastis.lt. Tokius raštus, pareiškėjos žiniomis, atsakovė

pateikė ir didžiausioms telekomunikacijų bendrovėms Lietuvoje „Telia“, „Bitė“. Visos jos įvykdė minėtą atsakovės sprendimą ir apribojo galimybę savo vartotojams pasiekti www.laisvaslaikrastis.lt. Dėl tokių atsakovės veiksmų beveik 100 tūkst. nuolatinių www.laisvaslaikrastis.lt skaitytojų prarado galimybę skaityti portale talpinamas naujienas, be teismo sprendimų buvo uždaryta visuomenės informavimo priemonė.

Pareiškėja atkreipia dėmesį, kad atsakovė prieš nurodydama atlikti veiksmus tretiesiems asmenims, bendrovės neinformavo. Apie bendrovės atžvilgiu pritaikytus suvaržymus sužinojo tik iš trečiųjų asmenų.

Pareiškėja teigia, kad atsakovė, nepateikusi sprendimo bendrovei, pažeidė Žurnalistų etikos inspektoriaus 2014-01-28 įsakymo Nr. V-10, (Žurnalistų etikos inspektoriaus 2020-04-08 įsakymo Nr. V-15 redakcija) (toliau- Įsakymas) 66-67 punktus, kuriuose nurodyta, kad Tarnybai priėmus sprendimą „Pasirašoma tiek sprendimo egzempliorių, kad po vieną atitektų skundą pateikusiam asmeniui, viešosios informacijos rengėjui ir (ar) skleidėjui (-ams), duomenų valdytojui ir (ar) tvarkytojui, dėl kurio (-ių) veiksmų priimtas sprendimas. Vienas pasirašytas egzempliorius lieka Tarnyboje. <...> Su priimtu sprendimu inspektorius supažindina skundą pateikusį asmenį bei viešosios informacijos rengėją ir (ar) skleidėją dėl kurio veiksmų priimtas sprendimas“.

Pareiškėja pažymi, kad Lietuvos Respublikos Seimo 2012-09-12 nutarimo „Dėl žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ Nr. XI-2217 (toliau - Nuostatai) 12 punktą numato, kad „Inspektoriaus ir jo vadovaujamos Tarnybos misija – užtikrinti, kad visuomenės informavimo srityje būtų gerbiama žmogaus teisės ir laisvės, ugdyti visuomenės pilietiškumą, kritišką požiūrį į visuomenės informavimo procesus, kelti visuomenės teisinį sąmoningumą, žmogaus teisių suvokimą, puoselėti darnius viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų santykius su visuomene, skatinti viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų atsakomybę“. Vertinant Nuostatose reglamentuotas atsakovei suteiktas funkcijas, numatytus uždavinius ir tikslus, matyti, kad priimtas sprendimas yra nepagrįstas, nes taip neteisėtai ribojami pagrindiniai spaudos laisvės, saviraiškos ir žurnalistikos principai. Laisvas ir netrukdomas žurnalistinės veiklos plėtojimas yra sudėtinė saviraiškos laisvės ir visuomenės teisės būti informuotai apie reikšmingus visuomenės gyvenimo įvykius dalis. Tai, kad bendrovės leidžiamame turinyje yra daugiau kritikos ir kitokio, nei pagrindinėse žiniasklaidos informavimo priemonėse, požiūrio nereiškia, jog savaime toks turinys pažeidžia asmenų ar visuomenės interesus. Kadangi bendrovė nebuvo supažindinta su asmens, kuris pateikė skundą atsakovei, turiniu, pateiktais dokumentais, argumentais, taip pat atsakovės atlikto tyrimo medžiaga, neturi galimybės plačiau pasisakyti.

Pareiškėja atkreipia dėmesį, kad jai nėra žinoma ar sprendimas priimtas dėl konkretaus straipsnio ir jame išdėstytos nuomonės, ar dėl platinamo ir viešinamo turinio bendrąja prasme. Tuo atveju, jei sprendimas priimtas dėl vieno, konkretaus turinio, toks sprendimas laikytinas nepagrįstu ir per didele apimtimi apribojantis bendrovės teises. Tuo atveju, jei nepalankiai įvertintas visas turinys, bendrovė abejoja, jog vertinant skundžiamo turinio informaciją buvo atliktas kruopštus ir išsamus tiek konkrečių teiginių, tiek viso turinio bei jį nulėmusių aplinkybių tyrimas ir ginčo informacija priskirta subjektyvaus pobūdžio (nuomonės) raiškiai. Pažymi, kad sprendimas priimtas netrukus po to, kai Ukrainoje prasidėjo karas bei bendrovė pasidalino savo įžvalgomis šiomis temomis. Įrašuose skelbiamos informacijos pobūdis kritiškas, turint tikslą sąžiningai informuoti visuomenę apie turimą neoficialią informaciją, taip pat vertinant pasaulinę nuomonę ir ją apibendrinant straipsniuose, todėl bendrovė, būdama viešosios informacijos rengėja (skleidėja), paskelbusi informaciją, neperžengė saviraiškos laisvės ribų, ir nebuvo pagrindo uždrausti informacijos turinio.

Pareiškėja dėsto Lietuvos ir tarptautinių teismų išaiškinimus. ir teigia, kad juose išaiškinta asmens teisė laisvai reikšti savo mintis ir įsitikinimus, nevaržomai rinkti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas. Pareiškėja taip pat aiškina nuomonės ir žinios sąvokų reikšmes.

Pažymi, kad jai nėra žinoma, koku pagrindu ir kuo remiantis buvo priimtas skundžiamas sprendimas, tačiau bet kokiam vidutiniam vartotojui yra aišku, kad www.laisvaslaikrastis.lt skelbiama informacija susijusi su karu Ukrainoje buvo vertinamojo pobūdžio, išreiškiant autoriaus nuomonę apie įvykius, o ne faktus.

Nuomonės skleidimas yra saugomas įstatymo ir net esant kitokio požiūrio apraiškoms, tai savaime nereiškia Visuomenės informavimo įstatymo nuostatų pažeidimo, o priešingai, atitinka pagrindinius laisvos spaudos principus.

Apibendrinama, pareiškėja nurodo, kad Tarnyba pažeidė Įsakymo 66 ir 67 punkto nuostatas neinformuodama apie bendrovės atžvilgiu priimtą sprendimą, taip neteisėtai veiksmais padarydama didelę finansinę žalą, kurią iki šiol bendrovė patiria ir atskira tvarka kreipsis dėl jos atlyginimo į bendrosios kompetencijos teismą.

Atsakovė Tarnyba atsiliepiame su pareiškėjos skundu nesutinka, prašo skundą atmesti.

Atsakovė nurodo, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2022-03-10 priėmė nutarimą Nr. XIV-932 „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ (toliau - Nutarimas). Nutarimo 2 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyta: „<...> ribojamas Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ir (ar) 3 punkte nurodytos informacijos, susijusios su aplinkybėmis dėl kurių įvesta nepaprastoji padėtis, skleidimas; šis ribojimas įgyvendinamas teismui per 72 valandas priimant sprendimą pagal žurnalistų etikos inspektoriaus ar Lietuvos policijos prašymą *mutatis mutandis* taikant Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnį. Pirmosios instancijos teismo sprendimo apskundimas nesustabdo jo vykdymo. Iki teismo sprendimo priėmimo, bet ne ilgiau kaip 72 valandoms policija ar žurnalistų etikos inspektorius gali duoti privalomus nurodymus elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjams ir interneto prieigos paslaugų teikėjams panaikinti galimybę pasiekti visuomenės informavimo priemones, o leidinių pardavėjams, leidinių pristatymo ar kitokias platinimo paslaugas teikiantiems subjektams - sustabdyti leidinių pardavimą, pristatymą ar platinimą, ilgiau kaip 72 valandoms - šie nurodymai duodami teismo sprendime <...>“.

Remdamasis šia nuostata ir atliktų stebėsenos rezultatų pagrindu 2022-03-10 stebėsenos aktu Nr. ST-3, žurnalistų etikos inspektorius, siekdamas stabdyti pavojingo dezinformacinio turinio sklaidą visuomenei, 2022-03-18 raštu Nr. S-288 „Dėl neskelbtinos informacijos“ operatyviai davė privalomus nurodymus interneto prieigos paslaugų teikėjams panaikinti galimybę pasiekti tam tikras visuomenės informavimo priemones, tarp kurių ir UAB „Grėsmės nacionaliniam saugumui“ valdomas interneto portalas www.laisvaslaikrastis.lt.

Pažymi, kad privalomas žurnalistų etikos inspektoriaus nurodymas, nesankcionuotas teismo, kaip nurodo pirmiau minėto teisės akto nuostatos, privalomas vykdyti 72 val. Praėjus nurodytam laikui ir negavus teismo sankcijos interneto prieigos paslaugų teikėjams žurnalistų etikos inspektoriaus reikalavimas nustoja galiojės. Todėl nesutinka su pareiškėjos argumentu, kad be teismo sprendimo buvo „uždaryta visuomenės informavimo priemonė“. Pažymi, kad sprendimas buvo elektroniniu paštu nusiųstas pareiškėjai 2022-04-20, kartu pareiškėja informuota, kad pateikiama tik ta informacija, kuri yra tiesiogiai susijusi su jos valdomu tinklalapiu. Kiti portalai, minimi sprendime, užtušuoti.

Atsakovė nurodo, kad pareiškėjos teiginys, kad žurnalistų etikos inspektoriaus sprendimas yra pagrindas, dėl kurio trečiasis suinteresuotas asmuo atsisakė teikti paslaugas pareiškėjai, nėra tiesa. Iš pareiškėjos 2022-05-13 kartu su elektroniniu laišku Tarnybai pateikto priedo matyti, kad trečiasis suinteresuotas asmuo atsisakė bendradarbiauti su pareiškėja ne tik dėl to, kad ji viešina neskelbtiną informaciją, bet ir dėl to, kad vėluoja atsiskaityti už suteiktas paslaugas, taip pat nedalykiškai, užgauliai ir įžeidžiančiai bendrauja su trečiojo suinteresuoto asmens personalu.

Atsakovė nurodo, kad nuo karo Ukrainoje pradžios viešosios informacijos rengėjas (skleidėjas) aktyviai komunikuoja šia tema, sistemingai teikia informaciją visuomenei apie karo aplinkybes, nagrinėja faktus bei formuoja skaitytojų nuomonę. Pažymi, kad viešosios informacijos rengėjo (skleidėjo) pateikiamas turinys apie karą, vykstantį Ukrainos teritorijoje, jo formas, karinių veiksmų atlikimo sąlygas ir būdus iškreipia objektyvią realybę ir būtent tokios iškreiptos informacijos pagrindu viešosios informacijos rengėja (skleidėja) formuoja jos skleidžiamos informacijos vartotojų kolektyvinę sąmonę, nuomonę ir požiūrį į vykstantį agresyvų ir nepagrįstą karą, prieštaraujanti tarptautinėms sutartims. Tokiu būdu yra manipuliuojama konkrečios visuomenės informavimo priemonės vartotojų nuomonėmis, sąmone ir sukuriama klaidinga įvykių perspektyva bei trikdoma visuomenės rimtis ir skatinamas visuomenės susiskaldymas. Siekiama aiškaus ir vienareikšmio tikslo

- pateikti kitokio pobūdžio informaciją, nei yra skelbiama Vakarų pasaulio valstybių žiniasklaidos priemonėse (pvz., BBC, CNN), iškraipyti faktus, pateikti alternatyvią, klaidinančią informaciją, tokiu būdu kurstyti visuomenės susipriešinimą.

Atsakovė teigia, kad pareiškėja skunde plačiai diskutuoja apie Lietuvos Respublikos Konstitucijos ginamą vieną pamatinių žmogaus teisių - laivę turėti įsitikinimus ir juos laisvai reikšti. Tačiau nutyli, kad Konstitucijos 25 straipsnio nuostatų ginama saviraiškos laisvė nėra ir negali būti suderinama su dezinformacijos skelbimu. Taigi viešosios informacijos rengėja (skleidėja) tyčia ir tikslingai skelbdama melagingą informaciją apie karą Ukrainoje ir turėdama tikslą tai daryti, negali nevaržomai naudotis teise skleisti informaciją. Šiuo atveju nėra kritiškai svarbu, ar jos skelbiama informacija yra žinios apie įvykius ar tai tik įvykių subjektyvus supratimas, vertinimas - nuomonė, kuri gali remtis faktais, bet ja neturi būti iškreipiami faktai arba sąmoningai nuslepama informacija. Be to, ja neturi būti klaidinami ir dezinformuojami informacijos vartotojai.

Atsakovė atkreipia dėmesį, kad 2022-04-25 žurnalistų etikos inspektorius sprendime Nr. (ST-6; ST-9; ST-12; ST-16; 2022) SPR-89 taip pat konstatavo, kad pareiškėja skelbė draudžiamo turinio informaciją apie karą Ukrainoje ir pareikalavo ją pašalinti bei įspėjo viešosios informacijos rengėją (skleidėją) dėl nustatytų pažeidimų, be to, kreipėsi į teismą dėl leidimo duoti privalomus nurodymus elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjams panaikinti galimybę pasiekti neskelbtiną informaciją, skelbiamą interneto portale www.laisvaslaikrastis.lt. Taigi ši aplinkybė papildomai įrodo, kad pareiškėjos valdomame interneto portale nuolat ir sistemingai yra skelbiama draudžiamo turinio informacija, dezinformuojanti ir klaidinanti informacijos gavėja.

Trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „CSC Telekom“ atsiliepime prašė skundą spręsti teismo nuožiūra.

Trečiasis suinteresuotas asmuo paaiškina, kad atsakovės priimto sprendimo vykdymas nebuvo paskirtas išimtinai UAB „CSC Telecom“. Šio sprendimo vykdymas buvo pavestas visiems operatoriams. Bendrovei žinoma, kad nebuvo nei vieno operatoriaus, kuris būtų neblokavęs prieigos prie pareiškėjos valdomo interneto tinklapio www.laisvaslaikrastis.lt. Prieigą pagal pateiktą sprendimą blokavo tiek smulkūs interneto paslaugų tiekėjai, tokie kaip UAB „CSC Telecom“, tiek didieji interneto paslaugų tiekėjai - Telia Lietuva, AB, UAB „Tele2“, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Cgates“, UAB „Init“ ir t.t.

Trečiasis suinteresuotas asmuo teigia, kad sprendimo pripažinimas nepagrįstu ir jo panaikinimas niekaip nedaro įtakos operatorių teisinei padėčiai, nes operatoriai privalėjo vykdyti atsakovės sprendimą, jie sprendimo priėmimo jokiais būdais ir formomis nedalyvavo. Be to, pati pareiškėja skunde nepateikė argumentų, kodėl UAB „CSC Telecom“ ar kiti operatoriai turėtų būti patraukti į bylą trečiaisiais suinteresuotais asmenimis.

Trečiasis suinteresuotas asmuo nurodo, kad gavo atsakovės sprendimą, kuriame nurodyta nedelsiant panaikinti galimybę pasiekti Lietuvos Respublikoje tam tikrus interneto tinklapius, iš kurių vienas buvo pareiškėjos valdomas interneto tinklapis www.laisvaslaikrastis.lt. Vadovaujantis atsakovės priimtu sprendimu ir galiojančiu teisiniu reguliavimu, bendrovė laikinai savo elektroninių ryšių tinkle apribojo prieigą prie pareiškėjos valdomo interneto tinklapio www.laisvaslaikrastis.lt. Pažymi, kad pagal turimas technines galimybes prieigą prie pareiškėjos valdomo interneto tinklapio apribojo tik savo elektroninių ryšių tinkle, t. y. dėl UAB „CSC Telecom“ atliekamo blokavimo tik UAB „CSC Telecom“ interneto paslaugų gavėjai laikinai neturėjo prieigos prie pareiškėjos tinklalapio. Kiti ryšio operatoriai prieigą prie pareiškėjos tinklalapio ribojo taip pat tik savo tinkle, nes nėra galimybių taikyti ribojimus kitų operatorių paslaugų gavėjams.

Trečiasis suinteresuotas asmuo pažymi, kad sprendimo priėmimo jokiais būdais ir forma nedalyvavo, pasisakyti dėl šio sprendimo teisėtumo ar priėmimo aplinkybių neturi nei tam reikalingos informacijos, nei kompetencijos, todėl šį klausimą palieka spręsti teismui savo nuožiūra.

Teismo posėdyje pareiškėjos atstovas skundą palaikė iš esmės jame nurodytais argumentais ir prašė jį tenkinti. Atsakovės atstovė prašė skundą atmesti atsiliepime išdėstytais argumentais.

Trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „CSC Telecom“ atstovas į teismo posėdį neatvyko. Apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai. Trečiasis suinteresuotas asmuo prašė bylą nagrinėti jos atstovui nedalyvaujant.

Teismas

k o n s t a t u o j a:

Byloje ginčas kilo dėl Tarnybos sprendimo, kuriuo iš trečiųjų asmenų buvo pareikalauta, tame tarpe ir UAB „CSC Telecom“, nedelsiant panaikinti galimybę pasiekti Lietuvos Respublikoje interneto tinklalapį www.laisvaslaikrastis.lt, teisėtumo ir pagrįstumo.

Byloje nustatyta, kad Tarnybos Viešosios informacijos stebėsenos ir ekspertizės skyrius stebėsenos tikslais 2022-03-10 įvertino interneto portale www.laisvaslaikrastis.lt paskelbtą informaciją ir surašė 2022-03-10 patikrinimo aktą Nr. ST-3, kuriame nurodė, kad įvertinęs interneto portale www.laisvaslaikrastis.lt paskelbtą informaciją, nustatė jog publikacijų tonas, dėstomi faktai ir aprašomos aplinkybės skirtos tam, kad diskredituotų įvykius Ukrainoje, nurodant, kad jie yra arba netikri, arba išgalvoti, arba jų pavaizdavimui yra panaudoti vaizdo įrašai iš kitų konfliktų zonų ar kitu, nei vykstantis karinis konfliktas, metu darytos nuotraukos. Pats karas yra įvardijamas „Rusijos karinė operacija“. Taigi panaudojant kelis dezinformacijos sklaidos metodus: nepritarimo provokavimas - naudojama tam, kad įtikintų tikslinę auditoriją pasipriešinti (nepritarti) tam tikrai idėjai, parodyti, jog jos šalininkai iš anksto yra itin nemalonūs asmenys (tokiu būdu pasiekama, kad auditorija nesigilintų į pačią idėją, bet dėmesį nukreiptų į jos šalininkus), taip pat kaltojo suradimas ir įvardijimas - asmens ar organizacijos, atsakingos už tam tikrus veiksmus įvardijimas, leidžia daryti išvadą, kad publikacijų tikslas - suklaidinti skaitytoją, jam įteigti, kad NATO meluoja, juo neverta pasitikėti, nors NATO atstovai nėra nei vieno iš pateiktų neva viešosios informacijos rengėjo (skleidėjo) skelbiamų faktų autoriai. Tokiu būdu pakertamas pasitikėjimas šia organizacija ir skelbiama dezinformacija.

Tarnybos Viešosios informacijos stebėsenos ir ekspertizės skyrius pasiūlė riboti šio interneto portalo prieigą, kaip pagrindą nurodė informacijos atitikimą Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punktui.

Tarnyba ginčijamu sprendimu nurodė telekomunikacijų bendrovėms apriboti prieigą prie www.laisvaslaikrastis.lt, kadangi jame skelbiama klaidinama informacija vartotojams, jiems pateikiama informacija ne tik neatitinka tikrovės, bet yra žinomai melaginga. Remdamasis Lietuvos Respublikos Seimo 2022-03-10 nutarimo Nr. XIV-932 „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ (toliau – Nutarimas) 2 straipsnio 1 dalies 3 punktu, ir atliktų stebėsenos rezultatų pagrindu 2022-03-10 stebėsenos aktu Nr. ST-3, žurnalistų etikos inspektorius, siekdamas stabdyti pavojingo dezinformacinio turinio sklaidą visuomenei, operatyviai davė privalomus nurodymus interneto prieigos paslaugų teikėjams panaikinti galimybę pasiekti tam tikras visuomenės informavimo priemones, tarp kurių ir UAB „Grėsmės nacionaliniam saugumui“ valdomas portalas.

Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo, išskyrus radijo ir (ar) televizijos programų transliuotojus, retransliuotojus, televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugų teikėjus ir (ar) užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjus, veikla gali būti laikinai sustabdoma arba nutraukiama šiame straipsnyje nustatytais atvejais.

Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad inspektorius prašymu Vilniaus apygardos administracinis teismas gali sustabdyti viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo veiklą ne ilgiau kaip 3 mėnesiams, jeigu viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas aktyviai, rimtai ir sunkiai pažeidžia šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalies reikalavimus po to, kai buvo nustatytos visos šios sąlygos: 1) toks pažeidimas per paskutinius 12 mėnesių jau buvo padarytas ir už šį pažeidimą buvo taikytas įspėjimas ar kitos šiame įstatyme nustatytos poveikio priemonės; 2) inspektorius raštu pranešė viešosios informacijos rengėjui ir (ar) skleidėjui apie

įtariamą pažeidimą ir apie priemones, kurių ketina imtis, jeigu toks pažeidimas pasikartos; 3) inspektorius viešosios informacijos rengėjui ir (ar) skleidėjui suteikė teisę duoti paaiškinimus ir būti išklausytam dėl įtariamo pažeidimo ir priemonių, kurių ketina imtis, jeigu toks pažeidimas pasikartos.

Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kai inspektorius savo iniciatyva ar gavęs iš nacionalinį saugumą užtikrinančios ar kitos kompetentingos institucijos informaciją nustato, kad viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas skleidžia šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1, 2 ar 3 punkte nurodytą neskelbtiną informaciją, kuri kenkia ar kelia pavojų visuomenės saugumui, įskaitant nacionalinio saugumo ir gynybos užtikrinimą, inspektorius turi teisę kreiptis į Vilniaus apygardos administracinę teisumą dėl viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo veiklos sustabdymo nesilaikydamas šio straipsnio 2 dalyje nurodytų sąlygų.

Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad visuomenės informavimo priemonėse draudžiama skelbti informaciją, kurioje skleidžiama dezinformacija, karo propaganda, kurstomas karas, raginama prievarta pažeisti Lietuvos Respublikos suverenitetą – pakeisti jos konstitucinę santvarką, kėsintis į jos nepriklausomybę arba pažeisti teritorijos vientisumą.

Nutarimo 2 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtinta, kad nepaprastosios padėties metu nustatomi šie naudojimosi Konstitucijos 25 ir 36 straipsniuose nurodytomis teisėmis ir laisvėmis apribojimai visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje: ribojamas Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ir (ar) 3 punkte nurodytos informacijos, susijusios su aplinkybėmis dėl kurių įvesta nepaprastoji padėtis, skleidimas; šis ribojimas įgyvendinamas teismui per 72 valandas priimant sprendimą pagal žurnalistų etikos inspektoriaus ar Lietuvos policijos prašymą *mutatis mutandis* taikant Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnį. Pirmosios instancijos teismo sprendimo apskundimas nesustabdo jo vykdymo. Iki teismo sprendimo priėmimo, bet ne ilgiau kaip 72 valandoms policija ar žurnalistų etikos inspektorius gali duoti privalomus nurodymus elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjams ir interneto prieigos paslaugų teikėjams panaikinti galimybę pasiekti visuomenės informavimo priemones, o leidinių pardavėjams, leidinių pristatymo ar kitokias platinimo paslaugas teikiantiems subjektams - sustabdyti leidinių pardavimą, pristatymą ar platinimą, ilgiau kaip 72 valandoms - šie nurodymai duodami teismo sprendime.

Minėtų teisės aktų analizė leidžia daryti išvadą, kad tam, jog būtų sustabdyta viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo veikla, inspektorius, nustatęs Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnyje nustatytas veikas, privalo kreiptis su prašymu į Vilniaus apygardos administracinę teisumą sustabdyti viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo veiklą.

Byloje esantys rašytiniai įrodymai ir teismo posėdyje pateikti šalių paaiškinimai patvirtina, kad privalomas žurnalistų etikos inspektoriaus nurodymas nedelsiant panaikinti galimybę pasiekti Lietuvos Respublikoje interneto tinklalapį www.laisvaslaikrastis.lt, nesankcionuotas teismo, kaip nustato pirmiau minėtų teisės aktų nuostatos. Teismas, įvertinęs tai, kas nustatyta, konstatuoja, kad nurodymas nebuvo sankcionuotas, taigi sprendime nurodytas įpareigojimas operatoriams blokuoti prieigą prie pareiškėjos valdomo interneto tinklapio vykdymas buvo neteisėtas, neatitinkantis Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnio nuostatų.

Teismo įsitikinimu, Tarnyba, nustačiusi pareiškėjos, viešosios informacijos rengėjos (skleidėjos), valdytojos, Visuomenės informavimo įstatymo nuostatų pažeidimus, vadovaudamasi teisės aktų nuostatomis turėjo kreiptis į Vilniaus apygardos administracinę teisumą dėl pareiškėjos interneto tinklalapio www.laisvaslaikrastis.lt sankcionavimo ir tik teismui priėmus teigiamą sprendimą duoti nurodymą riboti šio interneto portalo prieigą.

Atsakovė šioje administracinėje byloje pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje (taip pat ir priimdama administracinius aktus) privalėjo vadovautis Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 punkte nustatytas įstatymo viršenybės principas, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu, o veikla atitikti įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, kad administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Viešojoje teisėje

galioja teisėtumo ir teisinio apibrėžtumo principai, kurie viešojo administravimo subjektą įpareigoja veikti tik pagal įstatymo jam suteiktus įgaliojimus.

Teismas atmeta atsakovės argumentus, kad privalomas žurnalistų etikos inspektoriaus nurodymas, nesankcionuotas teismo, kaip nurodo Nutarimo 2 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatos, privalomas vykdyti 72 val., o praėjus nurodytam laikui ir negavus teismo sankcijos interneto prieigos paslaugų teikėjams žurnalistų etikos inspektoriaus reikalavimas nustoja galiojės.

Sutiktina su atsakovės pozicija, kad Nutarimo nuostatose nurodyta, jog ribojamas Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ir (ar) 3 punkte nurodytos informacijos, susijusios su aplinkybėmis dėl kurių įvesta nepaprastoji padėtis, skleidimas; šis ribojimas įgyvendinamas teismui per 72 valandas priimant sprendimą pagal žurnalistų etikos inspektoriaus ar Lietuvos policijos prašymą *mutatis mutandis* taikant Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnį. Pirmosios instancijos teismo sprendimo apskundimas nesustabdo jo vykdymo. Tačiau Nutarime taip pat nurodyta, kad iki teismo sprendimo priėmimo, bet ne ilgiau kaip 72 valandoms policija ar žurnalistų etikos inspektorius gali duoti privalomus nurodymus elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjams ir interneto prieigos paslaugų teikėjams panaikinti galimybę pasiekti visuomenės informavimo priemones, o leidinių pardavėjams, leidinių pristatymo ar kitokias platinimo paslaugas teikiantiems subjektams - sustabdyti leidinių pardavimą, pristatymą ar platinimą, ilgiau kaip 72 valandoms - šie nurodymai duodami teismo sprendime.

Nagrinėjamu atveju, atsakovė, apribojusi pareiškėjos veiką, nedelsdama nesikreipė į Vilniaus apygardos administracinį teismą dėl sustabdymo pasiekti pareiškėjos informavimo priemones, todėl veikė pažeisdama Visuomenės informavimo įstatymo ir Nutarimo nuostatas.

Byloje pateikti įrodymai patvirtina, kad ginčijamas sprendimas pareiškėjai elektroniniu paštu nusiųstas 2022-04-20, todėl pareiškėja susipažino su jo turiniu.

Teismas, atsižvelgdamas į byloje esančių įrodymų visumą, daro išvadą, kad Tarnyba, nustačiusi pareiškėjos veiklos pažeidimą, nesilaikė Visuomenės informavimo nuostatų 52 straipsnio nuostatų ir dėl to priėmė nepagrįstą sprendimą. Dėl šių priežasčių Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2022-03-18 sprendimas Nr. 288 „Dėl neskelbtinos informacijos“ negali būti pripažintas teisėtu ir pagrįstu, todėl yra naikintinas.

Teismas plačiau dėl kitų pareiškėjos, atsakovės ir trečiųjų asmenų išdėstytų teiginių procesiniuose dokumentuose ir paaiškinimuose teismo posėdyje nepasisako, vertindamas, kad jie neturi sprendžiamosios reikšmės šioje administracinėje byloje ir niekaip nekeičia šiame sprendime padarytų išvadų. Šiame kontekste paminėtina, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje ne kartą pažymėta, jog teismo pareiga pagrįsti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną argumentą (EŽTT 1994-04-19 sprendimas Van de Hurk prieš Olandiją; 1997-12-19 sprendimas Helle prieš Suomiją; 2011-11-14 LVAT administracinė byla Nr. A261-3555/2011).

Pareiškėja prašo atlyginti bylinėjimosi išlaidas.

Administracinių bylų teisenos įstatymo 40 straipsnio 1 dalis nustato, kad proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos šalies savo išlaidų atlyginimą. To paties straipsnio 5 dalis nustato, kad proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas turi teisę reikalauti atlyginti ir atstovavimo išlaidas. Atstovavimo išlaidų atlyginimo klausimas sprendžiamas Civilinio proceso kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Civilinio proceso kodekso 98 straipsnio 1 dalis nustato, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusio nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus bei teikiant konsultacijas.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjos vardu skundą parengė teisininkė Agnė Bagdonavičienė, kurios paslaugos pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo nuostatas nėra atlygintinos.

Byloje pateiktas lėšų pervedimo nurodymas patvirtina, kad pareiškėja sumokėjo 50 Eur žyminį mokestį, iš kurio 30 Eur žyminis mokestis priteistinas pareiškėjai, o 20 Eur žyminio mokesčio dalis grąžintina pareiškėjai per Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

Trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „CSC Telecom“ prašo atlyginti bylinėjimosi išlaidas.

Administracinių bylų teisenos įstatymo 40 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos proceso šalies savo išlaidų atlyginimą. Kai išnagrinėjus bylą yra patenkinamos ar apginamos trečiųjų suinteresuotų asmenų teisės, šie asmenys turi tokias pačias teises į išlaidų atlyginimą, kaip ir proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas (3 dalis).

Šioje byloje pareiškėjos skundas tenkintinas, trečiasis suinteresuotas asmuo iš esmės nesutiko su pareiškėjos pozicija, taigi laikytina, kad sprendimas yra priimtas ne trečiojo suinteresuoto asmens naudai, todėl prašymas netenkintinas.

Remdamasis, tuo kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 84 straipsniu, 86 straipsnio 2 dalimi, 88 straipsnio 1 punktu, 132 straipsnio 1 dalimi, teismas

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Grėsmės nacionaliniam saugumui“ skundą tenkinti.

Panaikinti Žurnalistų etikos inspektorius tarnybos 2022-03-18 sprendimą Nr. 288 „Dėl neskelbtinos informacijos“.

Priteisti pareiškėjai uždarajai akcinei bendrovei „Grėsmės nacionaliniam saugumui“ iš atsakovės Žurnalistų etikos inspektorius tarnybos 30 Eur žyminio mokesčio.

Grąžinti pareiškėjai uždarajai akcinei bendrovei „Grėsmės nacionaliniam saugumui“ 20 Eur sumokėto žyminio mokesčio per Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

Sprendimas per 30 kalendorinių dienų nuo jo paskelbimo dienos apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, apeliacinį skundą paduodant per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

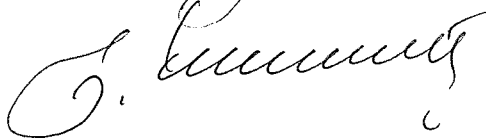
Teisėjos

Asta Adamonytė-Šipkauskienė

Jūratė Gaidytė-Lavrinovič

Ina Kirkutienė